

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра фінансового права

С И Л А Б У С
навчальної дисципліни
«Податкові спори»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2022

Силабус навчальної дисципліни «Податкові спори» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 12 с.

Розробники:

Брояков Сергій Вікторович,

доктор філософії, асистент кафедри фінансового права

Смичок Євген Михайлович,

доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри фінансового права

Шульга Тетяна Михайлівна

кандидат юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри податкового права

Затверджено на засіданні кафедри фінансового права

(протокол № 12 від 29 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри – О.О. Дмитрик, докторка юридичних наук, професорка

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Податкові спори
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Смичок Євген Михайлович, доктор юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри фінансового права Брояков Сергій Вікторович, доктор філософії, асистент кафедри фінансового права
Контактний телефон	+380731181272
E-mail	eugene.smychok@gmail.com sergbroyakov@icloud.com
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	Під час дистанційного навчання проводяться консультації із використанням платформ Teams, Zoom та ін.

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається правова природа податкового спору, розуміння його базових категорій. Аналізується предмет, принципи і джерел процедурного регулювання податкових спорів. Визначаються альтернативні способи вирішення податкових спорів. Окреслюється коло різновидів процедур із вирішення податкових спорів. Аналізується актуальна судова практика із вирішення податкових спорів.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування знань про правове регулювання та основні засади вирішення податкових спорів.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань про співвідношення таких правових явищ як «податковий конфлікт» та «податковий спір»;
- опанування інструментарію, за посередництвом якого вирішуються податкові спори;
- окреслення кола актуальних проблем процедур вирішення податкових

спорів;

– роз’яснення змісту та специфіки реалізації адміністративних процедур із вирішення податкових спорів;

– дослідження прикладних проблем, що стосуються питань судових процедур із вирішення податкових спорів;

– обрання правильної стратегії ведення судових справ із вирішення податкових спорів;

– аналіз актуальної судової практики Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ), що стосується вирішення податкових спорів.

***Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.
Міждисциплінарні зв’язки***

Пререквізити: правове регулювання внутрішнього ринку ЄС, конкуренційне (антимонопольне) право, податкове право.

Кореквізити: право СОТ, міжнародне податкове право.

Постреквізити: корпоративне право та управління ЄС.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН-1. Визначати зміст поняття «податковий спір» та розуміти специфіку його співвідношення з поняттям «податковий конфлікт».

РН-2. Розуміти змістовну специфіку заперечень до акту перевірки та процедуру їх подання.

РН-3. Усвідомлювати специфіку альтернативних способів вирішення податкових спорів.

РН-4. Визначати особливості процедурного алгоритму адміністративних проваджень із вирішення податкових спорів.

РН-5. Формувати систему основних засад адміністративного оскарження рішень контролюючих органів.

РН-6. Знати строки адміністративних процедур із оскарження рішень

контролюючих органів.

РН-7. Визначати альтернативні алгоритми вирішення податкових спорів та порядок їх реалізації.

РН-8. Вміти правильно формулювати структуру та зміст позовної заяви платника податків.

РН-9. Розмежовувати судові процедури із вирішення податкових спорів.

РН-10. Знати основні кейси у судовій практиці ЄСПЛ з вирішення податкових спорів за заявами українських платників податків.

РН-11. Знати основні кейси у судовій практиці ЄСПЛ з вирішення податкових спорів за заявами зарубіжних платників податків.

РН-12. Характеризувати значення рішень ЄСПЛ як джерела права у національних судових процедурах.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Поняття податкового спору	Поняття податкового спору	12
2	Система джерел податкового права та специфіка їх застосування при вирішенні податкових спорів	Система джерел податкового права та специфіка їх застосування при вирішенні податкових спорів	10
3	Альтернативні способи вирішення податкових спорів	Альтернативні способи вирішення податкових спорів	10
4	Зарубіжні підходи до вирішення податкових спорів	Зарубіжні підходи до вирішення податкових спорів	10
5	Адміністративні процедури із вирішення податкових спорів	Адміністративні процедури із вирішення податкових спорів	10
6	Судові процедури із вирішення податкових спорів за позовом платника податків	Судові процедури із вирішення податкових спорів за позовом платника податків	10

7	Судові процедури із вирішення податкових спорів за зверненнями податкових органів	Судові процедури із вирішення податкових спорів за зверненнями податкових органів	10
8	Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) та його практика із вирішення податкових спорів	Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) та його практика із вирішення податкових спорів	10

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Поняття податкового спору	Поняття податкового спору.	110
2	Система джерел податкового права та специфіка їх застосування при вирішенні податкових спорів		
3	Адміністративні процедури із вирішення податкових спорів		

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- письмове виконання домашніх завдань;
- засвоєння теоретичного матеріалу за темами практичних занять;
- доопрацювання матеріалів лекцій;
- робота в інформаційних мережах;
- опрацювання додаткової літератури;
- розробка кейсів;
- есе за вузькоспеціальною проблематикою;
- створення портфоліо навчального курсу та його презентація;
- написання рефератів, доповідей та їх презентація;
- підготовка та опублікування наукових статей, тез наукових доповідей;

- участь у студентських науково-практичних конференціях;
- складання бібліографії за відповідною темою;
- узагальнення судової практики;
- коментування джерел міжнародного права, а також національного права України та зарубіжних країн;
- інші форми роботи.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Податкові спори» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР в редакції від 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Податковий кодекс України: Кодекс України, Закон від 02.12.2010 № 2755-VI в редакції від 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/ed20210101>.
3. Кодекс адміністративного судочинства України: Кодекс України, Кодекс, Закон від 06.07.2005 № 2747-IV редакції від 15.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.
4. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 №2136-VIII в редакції від 20.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>.
5. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV в редакції від 02.12.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>.

6. Порядок оформлення і подання скарг платниками податків та їх розгляду контролюючими органами: затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 21.10.2015 № 916 в редакції від 12.02.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1617-15#Text>.

7. Порядок оформлення результатів документальних перевірок дотримання законодавства України з питань державної митної справи, податкового, валютного та іншого законодавства платниками податків-юридичними особами та їх відокремленими підрозділами: затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 20.08.2015 № 727 в редакції від 13.07.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1300-15#Text>.

8. Віденська конвенція про право міжнародних договорів. ООН, Конвенція, Міжнародний документ від 23.05.1969 р. Офіц. сайт Верх. Ради України. URL.: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_118 .

9. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй. ООН, Декларація, Міжнародний документ від 24.10.1970 р. Офіц. сайт Верх. Ради України. URL.: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_569.

10. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу з протоколами та деклараціями. URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06

11. Статут Організації Об'єднаних Націй. ООН, Статут, Міжнародний документ від 26.06.1945 р. Офіц. сайт Верх. Ради України. URL.: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/%20995_010.

Література

Основна література

1. Бондаренко О. М. Теорія та практика вирішення податкових спорів: концептуальні засади: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2019. 484 с.
2. Фінансове право: підручник/ за ред. Т. Є. Кагановської та М. П. Кучерявенка; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків: Право, 2022. 432 с.
3. Податкове право України: підручник / за ред.: Д.О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2023. 464 с.
4. Музика-Стефанчук О. А., Полянничко А. О. Принципи податкового права України: проблеми визначення та реалізації. Кам'янець-Подільський : Рута, 2015. 212 с.

Додаткова література

1. Брояков С. В. Оскарження до суду податкових консультацій як механізм забезпечення прав платника податків. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2019. № 1. С. 59–69. URL: http://jes.nuoua.od.ua/archive/1_2019/8.pdf
2. Кучерявенко М. П. До проблеми визначення юрисдикційності податкових спорів. *Фінансове право*. 2013. № 1 (23). С. 17 – 19. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/14605/1/Kucheryvenko_17-20.pdf.
3. Мінаєва О. М. Адміністративні процедури вирішення податкових спорів. *Право та іноваційне суспільство*. 2016. № 2 (7). С. 29–32. URL: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Minaieva7.pdf>.
4. Смичок Є. М. Презумпція правомірності рішень платника податків у практиці адміністративних судів. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. № 3(32). С. 54–58. DOI: [https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i3\(32\).603](https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i3(32).603)
5. Смичок Є. М. Джерела «м'якого права» та їх вплив на формування судової доктрини. *Юридичний вісник*. 2020. № 4. С. 15–22. DOI: <https://doi.org/10.32837/yuv.v0i4.1966>.

Інтернет-ресурси

Офіційний вебпортал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua>.

Офіційний вебпортал Президента України - <http://www.president.gov.ua>.

Офіційний вебпортал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>.

Офіційний вебпортал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/.

Офіційний вебпортал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>.

Офіційний вебпортал Європейського суду з прав людини - <https://www.echr.coe.int>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри податкового права. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=153:kafedra-finansovogo-prava&Itemid=151

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, мут-кортах, готувати тези наукових доповідей, тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної доброчесності Національного юридичного

університету імені Ярослава Мудрого» https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/kodeks_akademichnoi%CC%88_dobrochesnosti-1.pdf

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Податкові спори» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5) ;
- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів, контрольних робіт, тестування тощо.

Протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34